

A 1819/presidiet

Framlagt av Den konservativa gruppen
Behandlas i Presidiet

**Medlemsförslag
om en gemensam nordisk linje kopplat till säkerheten i femte
generationens mobilnät****Förslag**

Den konservativa gruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att de nordiska länderna utvecklar en gemensam linje i synen på säkerhetsriskerna kopplat till leverantörer av 5G-nätet

att de nordiska länderna koordinerar sitt agerande och sina ställningstagande vid internationella förhandlingar om säkerhetsaspekter kopplade till 5G-nätets utbyggnad

att de nordiska länderna strävar efter att hålla varandra informerade om utvecklingen av 5G-frågan inom EU och NATO

att de nordiska länderna skapar förutsättningar för att även kunna väga in säkerhetspolitiska faktorer vid upphandlingen eller utaktioneringen av kritisk infrastruktur

Bakgrund

Ingen annan region i världen har uppnått en lika hög grad av digitalisering som de nordiska länderna. Detta har möjliggjorts genom att de nordiska länderna tidigt bejakade utbyggnaden av en stark digital infrastruktur.

Den 18 maj 2018 togs nästa steg i den processen. Då undertecknade de nordiska statsministrarna en gemensam avsiktsförklaring som innebär att Norden ska bli den första och bäst sammanlänkade 5G-regionen i världen.

Genom den dramatiskt högre dataöverföringskapaciteten kommer 5G att lägga grunden till den fjärde industriella revolutionen präglad av automation, artificiell intelligens och robotik. Det är inte främst privatpersoners mobiluppladdningar utan istället t.ex. självkörande bilar och autonoma fabriker som kommer att möjliggöras av utbyggnaden av 5G-nätet.

Men 5G kommer även att användas för samhällsviktig verksamhet samt för militära applikationer. Utvecklandet av 5G har därför medfört omfattande diskussioner och vissa åtgärder främst inom EU men även inom NATO.

Det starka beroendet av 5G har väckt legitima krav på att belysa vilka sårbarheter som utvecklas till leverantörerna av 5G-nätet. Det handlar om fyra företag som har den förmågan varav två finns i Norden. Framförallt har det väckts frågetecken kring ge att kinesiska Huawei tillträde till 5G-markanden i ljuset av paragraf sju den kinesiska underrättelsetlagen som förpliktigar kinesiska företag att samverka med den kinesiska underrättelsetjänsten. Vidare har Kina, på förekommen anledning, anklagats för att bedriva omfattande industri-spionage mot andra länder. Lämpligheten i att utveckla ett så starkt beroendeförhållande för samhällsviktig teknik till en leverantör från en auktoritär stat kan ifrågasättas.

Det saknas idag en gemensam linje bland de nordiska länderna kring hur man ser på säkerhetsriskerna kopplat till leverantörerna av 5G-nätet. Det utgör en betydande brist i ljuset av de höga ambitioner som de nordiska länderna har på det här området. Men det står även i kontrast mot ambitionerna att fördjupa det nordiska säkerhets- och försvarssamarbetet inklusive samarbetet för att stärka cybersäkerheten.

EU:s medlemsländer har ännu inte heller lyckats utveckla en gemensam linje i denna fråga vid sidan av bl.a. utbyte av information om investeringsgranskningar i kritisk infrastruktur. Det skapar en fragmentisering där olika länder ger olika besked i hur de ser på säkerhetsriskerna kopplat till leverantörerna av 5G-nätet. Ytterst gör detta länderna väsentligt mer sårbara för extrema påtryckningar än om de skulle ha en gemensam linje.

5G-frågan är även kopplat till den bredare problemställningen att det saknas lagstiftning för att hindra utländska investeringar i kritisk infrastruktur i flera av de nordiska länderna. Det innebär att det saknas möjligheter att väga in säkerhetspolitiska överväganden när 5G-nätet ska auktioneras ut under 2019 och 2020. Under nuvarande författningsstöd kan beslut därför enbart tas med utgångspunkt för pris och prestanda i flera nordiska länder vilket är otillfredsställande givet de säkerhetspolitiska implikationerna som är kopplat till utbyggnaden av 5G-nätet.

Helsingfors, den 2 september 2019

Anna-Kaisa Ilkonen (saml)
Bente Stein Mathisen (H)
Brigitte Klinskov Jerkel (KF)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Hans Wallmark (M)
Juhana Vartiainen (saml)
Maria Stockhaus (M)
Marianne Synnes (H)

Michael Tetzschner (H)
Nils Aage Jegstad (H)
Norunn Tveiten Benestad (H)
Pål Jonson (M)
Solveig Sundbo Abrahamsen (H)
Vilhjálmur Árnason (Sj.)
Wille Rydman (saml)